

Сарана Іван Юрійович,
студент групи М-ЮД – 622
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: начальник
відділу організації наукової роботи,
доктор філософських наук
Марченко О.В.*

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТАНДАРТІВ БОЛОНСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

В Україні активний розвиток Болонського процесу розпочався фактично з видання наказу МОН № 49 від 23.01.2004 «Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004–2005 роки». До 2010 р. було заплановано створення європейського наукового й освітнього простору задля розширення можливостей випускників, збільшення мобільності громадян на європейському ринку праці та конкурентоздатності європейської вищої школи. Для досягнення цієї мети процес передбачає: прийняття зручної та зрозумілої градації дипломів, ступенів і кваліфікацій; запровадження двоступеневої структури вищої освіти; запровадження визнаного на європейському просторі вченого ступеня доктора філософії; використання єдиної системи кредитних одиниць (системи ECTS – European Community Course Credit Transfer System), яку ще називають системою кредитних одиниць, кредитних заліків, кредитних рівнів або залікових одиниць; запровадження уніфікованих і визнаних на європейському просторі додатків до диплома; напрацювання та підтримування європейських стандартів якості із застосуванням порівняльних критеріїв, механізмів і методів їх оцінки відповідно до вимог ENQA; усунення наявних перешкод для збільшення мобільності студентів, викладачів, дослідників і управлінців вищої школи [3].

Болонський процес – це процес структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи, зміни освітніх програм і необхідних інституційних перетворень у вищих навчальних закладах таких країн. Але питання приєднання до Болонського процесу викликало неоднозначні думки серед українських педагогів та політиків. Аналіз їхніх виступів у пресі, на веб-сайтах інтернету дозволяє виділити такі основні погляди на проблему:

- 1.) занепокоєння з приводу строкатої суміші культур та інтересів;
- 2.) занепокоєння з приводу значних фінансових затрат, яких потребує запровадження інформаційних технологій;
- 3.) схвалення змін процесу, що забезпечить виховання творчого мобіль-

ного фахівця;

4.) схвалення процесу освітньої інтеграції тільки при збереженні національних традицій [1].

Розглянемо цю проблему на базі Дніпропетровського Національного Університету Внутрішніх Справ.

Кредитно-модульна система (КМС) визначена для України як орієнтир побудови навчального процесу, її впровадження є важливим завданням модернізації освіти України. Кредитно-модульній системі як невід'ємному атрибуту Болонської декларації надаються дві основні функції. Перша – сприяння мобільності студентів і викладачів та спрощення переходів з одного університету до іншого. Друга – акумулююча: чітке визначення обсягів проведеної студентом роботи з урахуванням усіх видів навчальної та наукової діяльності. Сума кредитів визначає, на що здатний студент, який навчається за тією чи іншою програмою. Вона стимулює студентів до активної регулярної роботи протягом семестру; вимагає ініціативності від студентів; студенти звикають до різних форм роботи; ця система є більш об'єктивною і дає можливість зменшити суб'єктивний фактор при оцінюванні. Разом з тим недоліками є те, що, по-перше, в умовах кредитно-модульної системи та великої кількості студентів у групі важко забезпечити всім студентам рівні можливості для одержання необхідних балів; по-друге, значно збільшується навантаження на викладачів; по-третє, бали, накопичені під час семестру, не завжди відображають якість знань, а свідчать скоріше про активність студента. В умовах широкого доступу до інформації функція викладача набуває іншого змісту: ретрансляційні методи репродуктивного характеру відходять у далеке минуле, натомість викладач бачиться навігатором, провідником, тим, хто допоможе розставити акценти, окреслити багато траєкторій, проаналізувати недоліки та переваги кожної з них і таким чином підштовхнути до народження самостійного висновку. Найважливішим тут видається опанування алгоритмом логічного мислення, аналізу, творчого пошуку, як головних передумов виникнення нового знання. [2].

На наш погляд, для реального втілення європейських стандартів освіти на юридичному факультеті слід здійснити такі кроки:

1. Переглянути ідеологію системи викладання та відмовитися від системи «колективного навчання», яка передбачала обов'язкове відвідування всіма студентами всіх курсів, визначених навчальним планом, відвідування сталою академічною групою всіх без виключення семінарських занять, іспит як основну форму контролю, п'ятибальну систему оцінювання знань. Натомість кредитно-модульна система передбачає: а) перенесення акценту на індивідуальну роботу зі студентом, що повинно стати визначальним передусім для магістратури; б) наявність у студента можливості обирати курси; перехід від поняття «академічна група» до поняття «група слухачів», які записалися на курс до певного викладача; в) зменшення кількості лекцій, семінарських занять; г) збільшення самостійної позааудиторної роботи студента з відпові-

дним контролем викладачем.

2. Запровадити електронну систему обрахування поточної успішності студента з тим, щоб студент міг оцінити кількість набраних ним балів.

3. Вжити заходів, спрямованих на забезпечення студентів матеріально-технічною базою для здійснення повноцінної індивідуальної підготовки, зокрема заснувати бібліотеку юридичного факультету із сучасною монографічною та учбовою літературою, а також з можливістю користування електронними базами даних.

4. Запровадити сучасні інтерактивні методи навчання.

5. Зменшити кількість студентів в академічній групі (для вивчення обов'язкових курсів і курсів за вибором студента).

---

1. Калюжна Н. Л. Приєднання України до Болонської конвенції, її переваги та недоліки [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2008/Pedagogica/25782.doc.htm.

2. Кійко О. Міфи і реальність «Болонського процесу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://experts.in.ua/baza/analtic/index.php?ELEMENT_ID=16312.

3. Притика Ю. Проблеми впровадження стандартів Болонського процесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=1146>.

Терещенко Оксана

студентка групи М-ЮЗ-621

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: доцент кафедри
соціально - гуманітарних дисциплін,
кандидат філологічних наук **Кізінь М. А.***

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Підготовка майбутніх фахівців юридичних спеціальностей неможлива без удосконалення мовної освіти та її професійного забезпечення в умовах мультилінгвальної Європи. Сьогодні великої актуальності набуває використання широкого спектру інноваційних технологій під час викладання іноземної мови студентам, зокрема інтернет-ресурсів для покращення процесу формування глобальних компетенцій випускників університетів світового класу.

Значний інтерес в контексті вивчення способів застосування сучасних технологій викликає викладання англійської мови на різних рівнях вищої освіти з наступним їх упровадженням у навчальний процес юридичних вишів у глобальну добу розвитку освіти.